

INFOTERM – TERMINOLOGINĖS INFORMACIJOS SKLAIDOS CENTRAS

Albina AUKSORIŪTĖ

Lietuvių kalbos institutas, P. Vileišio g. 5, LT-10308, Vilnius, Lietuva
El. paštas albinaa@lki.lt

Įteikta 2014-09-09; priimta 2014-11-12

Tarptautinis terminologijos informacijos centras (INFOTERM) buvo įkurtas 1971 m. pagal sutartį tarp Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) ir Austrijos standartų instituto (ON), o 1996 m. pertvarkytas į tarptautinę nepriklausomą ne pelno asociaciją.

INFOTERM skatina ir palaiko egzistuojančių terminologijos centrų ir tinklų bendradarbiavimą bei naujų centrų ir tinklų kūrimą, kad vyktų glaudesnis specialistų bendravimas, sėkmingesnis žinių perdavimas ir turinio pateikimas, siekiant palengvinti visų dalyvavimą globalioje daugiakalbėje žinių visuomenėje.

Straipsnyje pateikiama INFOTERM įkūrimo istorija, analizuojama jo veikla, supažindinama su šios organizacijos nariais, nagrinėjamos INFOTERM parengtos „Terminologijos politikos gairės“, šios organizacijos ryšiai su Lietuva. Pabrėžiama, kad šio centro per daugiau kaip 40 metų įgyta terminologijos darbo patirtis, jo teikiama pagalba ir konsultacijos terminologijos metodologijos ir vadybos, terminologijos centrų kūrimo ir vadybos, terminijos standartizacijos, terminologinių išteklių tvarkybos ir kitais klausimais yra ypač svarbios ir naudingos šalims ir kalboms, kurių terminija dar nėra pakankamai išplėtotą, o Lietuvių kalbos instituto narystė šioje organizacijoje duoda galimybę gauti visą informaciją apie naujausius terminologijos tyrimus, leidinius, renginius ir veiklą bei patiems įsijungti į pasaulinį terminologijos tinklą.

Reikšminiai žodžiai: INFOTERM, terminologija, terminologijos politikos gairės, nacionalinė terminologijos politika.

Įvadas

Tarptautinis terminologijos informacijos centras (INFOTERM – *International Information Centre for Terminology*) yra viena iš pagrindinių pasaulinių terminologijos organizacijų. INFOTERM buvo įkurtas 1971 m. pagal sutartį tarp Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) ir Austrijos

standartų instituto (ON), o 1996 m. pertvarkytas į tarptautinę nepriklausomą ne pelno asociaciją. Šio straipsnio tikslas – supažindinti Lietuvos skaitytojus su šia organizacija, pateikti jos įkūrimo istoriją, pristatyti jos misiją ir keliamus uždavinius, aptarti veiklos kryptis ir nuveiktus darbus, apžvelgti INFOTERM

2014 © Straipsnio autoriai. Leidėjas VGTU leidykla „Technika“.

Šis straipsnis yra atvirosios prieigos straipsnis, turintis Kūrybinių bendrijų (Creative Commons) licenciją (CC BY-NC 4.0), kuri leidžia neribotą straipsnio ar jo dalių panaudą su privaloma sąlyga nurodyti autorių ir pirminį šaltinį. Straipsnis ar jo dalys negali būti naudojami komerciniams tikslams.

parengtas „Terminologijos politikos gairės“ ir įvertinti šios organizacijos reikšmę lietuvių terminologijai.

INFOTERM įkūrimo istorija

1949 m. UNESCO pasiūlė įsteigti tarptautinį terminologijos biurą, remiamą UNESCO ir ISO (Tarptautinės standartizacijos organizacijos), tačiau keletą metų šis klausimas buvo svarstomas, bet taip ir neįgyvendintas. 1956 m. 2-ajame Tarptautiniame vertėjų federacijos kongrese Romoje taip pat diskutuota apie galimybę įsteigti tarptautinį mokslinės ir techninės terminologijos centrą. Galiausiai 1964 m. UNESCO generalinės konferencijos 13-ojoje sesijoje patvirtintas projektas dėl tarptautinio komiteto, koordinuojančio terminologijos veiklą, steigimo. 1969 m. pradėta įgyvendinti mokslinės informacijos mainų tarptautinių lygmeniu programa, o Eugenius Wüsteris paprašytas parengti ataskaitą apie mokslinės ir techninės terminologijos šaltinius ir tarptautinio terminologijos informacijos centro įkūrimo planą. Be to, dar ir Europos Taryba susidomėjo terminologijos mokymo koordinavimu. Visos paminėtos pastangos ir prielaidos turėjo įtakos, kad 1971 m. rudenį Vienoje oficialiai buvo įsteigtas INFOTERM. 1973 m. tuometinė Statybos ir technologijų ministerija pasirašė susitarimą su Austrijos ekonomikos rūmais dėl INFOTERM finansavimo. UNESCO skyrė dalį projekto pinigų ir ėmėsi globoti INFOTERM (INFOTERM 2014b).

Pradžioje pagrindinė INFOTERM funkcija buvo tik informacijos rinkimas. 1-ajame INFOTERM simpoziume 1975 m. buvo nuspręsta iširti bendradarbiavimo tinklo sukūrimo galimybes ir pradėti jį kurti. Tad praėjusio amžiaus aštuntojo dešimtmečio pradžioje kaip viena iš INFOTERM veiklos formų tapo TermNet – Tarptautinis terminologijos tinklas. Be to, dar tuo metu INFOTERM funkcionavo kaip ISO TK37 sekretoriatas, atstovaujantis Austrijos standartų institutui. Didėjant terminologijos svarbai pasaulyje iškilo poreikis

skirti terminologijos darbą tarptautiniu ir regioniniu lygmeniu.

INFOTERM turėjo didžiulę reikšmę steigiant kitas terminologijos organizacijas. 1986 m. buvo įkurta Terminologijos ir žinijos sklaidos asociacija (GTW, Association for Terminology and Knowledge Transfer), kurios pagrindinis tikslas buvo organizuoti terminologijos ir žinių inžinerijos kongresus, tačiau palaipsniui ji tapo nuolatine institucija su savo veiklos sritimi. 1988 m. pabaigoje TermNet tapo nepriklausoma ne pelno asociacija, kuri tuo metu turėjo dvyliką narių, o šiuo metu jos nariais yra per 50 institucijų ir kompanijų. 1989 m. pradžioje įkurtas Tarptautinis terminologijos tyrimų institutas (International Institute for Terminology Research).

INFOTERM inicijavo ne tik minėtųjų organizacijų įkūrimą, bet ir aktyviai rėmė šių institucijų steigimą:

- German Terminology Association (DTT) (1987, Vokiečių terminologijos asociacija);
- Iberoamerican Terminology Network (RITerm) (1988, Ibero amerikiečių terminologijos tinklas);
- Japan Terminology Association (JTA) (1988, Japonų terminologijos asociacija);
- Italian Association for Terminology (ASS.I.Term) (1991, Italų terminologijos asociacija);
- European Association for Terminology (EAF-T) (1996, Europos terminologijos asociacija);
- East Asia Forum on Terminology (EAF-Term) (1997, Rytų Azijos terminologijos forumas) ir kt.

INFOTERM veikla

INFOTERM misija – skatinti ir palaikyti egzistuojančių terminologijos centrų ir tinklų bendradarbiavimą bei naujų centrų ir tinklų kūrimą, kad vyktų glaudesnis specialistų bendravimas, sėkmingesnis žinių perdavimas ir turinio pateikimas, siekiant palengvinti visų

dalyvavimą globalioje daugiakalbėje žinių visuomenėje.

Igyvendinant paminėtą misiją, keliama šie uždaviniai:

- terminologinės veiklos ir terminologijos svarbos visose visuomenės sferose informacijos sklaida;
- prisidėjimas prie įvairių sričių terminijos kūrimo, kurį atlieka specialistai kartu su terminologais;
- dalijimasis patirtimi, susijusia su terminologijos vadybos metodais, terminologijos centrų vadyba, terminologijos duomenų, metodų ir priemonių naudojimu.

Per laikotarpį po įkūrimo INFOTERM uždutys ir funkcijos gerokai pasikeitė ir išsiplėtė, tai, be abejo, nulėmė išoriniai mokslo ir ekonomikos reikalavimai bei vidinės galimybės. Tas laikotarpis susijęs su didžiuliais informacinių ir komunikacinių technologijų pasiekimais. INFOTERM ne tik sugebėjo būti šalia ir neatsilikti nuo informacinėje visuomenėje atsirandančių inovacijų, bet ir sugebėjo skatinti bei prisidėti prie jų pritaikymo terminologijai ir kitoms sritims (INFOTERM 2014a).

INFOTERM uždavinius ir veiklą apibrėžia INFOTERM generalinė asamblėja, o darbų programą tvirtina INFOTERM vykdomoji taryba. 2014–2020 m. darbų programoje numatytos šios veiklos kryptys:

- konsultacijų teikimas valstybinėms, visuomeninėms ir ne pelno siekiančioms institucijoms ir organizacijoms;
- pagalba besikuriantiems terminologijos politikos, planavimo, dokumentacijos, informacijos, mokymo centrams ir tinklams, terminijos kūrimo centrams, terminologijos asociacijoms, taryboms ir kitoms terminologijos organizacijoms tiek regioniniu, tiek tarptautiniu lygmeniu;
- bendradarbiavimo su UNESCO ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis sustiprinimas, kuriant ir įgyvendinant terminologijos politiką ir strategiją, jungiant regioninius terminologijos tinklus į pasaulinį tinklą, teikiant paramą tarptautinėms ir regioninėms organizacijoms ir tinklams;

- turinio sąveikumo metodų plėtojimas;
- bendradarbiavimas su INFOTERM nariais ir partneriais;
- pagalba ISO/TC 37 sekretariatui.

INFOTERM konsultuoja tarptautines tarpvyriausybines ar nevyriausybines organizacijas, taip pat valstybines ir visuomenines bei ne pelno organizacijas dėl specializuotos informacijos ir dokumentacijos daugiakalbių aspektų, suderintų principų ir metodų taikymo, taip pat geriausio terminologijos darbo ir kitos terminologinės veiklos organizavimo, remia bei skatina bendradarbiavimą terminologijos srityje ir įvairių sričių terminologijos infrastruktūrų plėtrą.

Pristatoma organizacija dabar savo veiklą telkia į strateginius dalykus ir tokius nekomercinius projektus, kaip narių veiklos koordinavimas, su terminologija susijusių strategijų ir politikos bei įvairių priemonių ir programų rengimas bei gairių ir žinyų leidyba, tokių kaip UNESCO „Guidelines for terminology policies“ („Terminologijos politikos gairės“).

Kartu su partneriais išleista nemažai terminologijos leidinių, inicijuota daug projektų. Išleisti INFOTERM serijos (INFOTERM Series) 8 tomai, kuriuose daugiausia spausdinama terminologijos kongresų ir konferencijų medžiaga, rinktiniai terminologų straipsniai. 1989 m. išėjo terminologijos rinktinė „Selected Readings in Terminology“ (Rinktiniai terminologijos raštai), 1989 m. Helmutas Felberis ir Gerhardas Budinas išspausdino monografiją „Terminology in theory and practice“ (Terminologijos teorija ir praktika), 1993 m. pasirodė H. Felberio darbas „General Theory of Terminology and Knowledge Engineering – Theoretical Principles“ (Bendroji terminologijos ir žinių inžinerijos teorija – teoriniai principai), kuriame susitemintos ir toliau išplėtos H. Felberio ir E. Wüsterio teorinės nuostatos, o 2001 m. H. Felberis savo tyrimus apibendrino knygoje „General theory of terminology, knowledge and knowledge engineering“ (Bendroji terminologijos, žinijos (žinių) ir žinių inžinerijos teorija).

Pabrėžtina, kad nuo popierinės leidybos pereita prie elektroninės. Nuo 2002 m. keletas

elektroninių žurnalų leidžiama kaip dalis Term-Net naujienų: INFOTERM Newsletter (INL), BiblioTerm (BIT), StandardTerm (STT) and Terminology Standardization and Harmonization (TSH). INFOTERM daug dėmesio skiria moksliniams tyrimams ir mokymui, organizuoja forumus, seminarus, simpoziumus ir konferencijas terminologijos moksliniams tyrimams aptarti. Taip pat dalyvauja, remia daugelį tiriamųjų projektų, INFOTERM nariai įtraukiami kaip ekspertai į ES projektus. Visuomet INFOTERM buvo stiprus ryšys tarp terminologijos mokslinių tyrimų ir terminologijos mokymo. E. Wüsteris 1972–1974 m. Vienos universitete dėstė terminologijos teorijos dalykus, po jo ši kursą perėmė H. Felberis ir skaitė iki 1985 m. Šiuo metu prof. dr. Gerhardas Budinas, kuris keletą metų buvo INFOTERM darbuotojas, tęsia terminologijos tyrimus ir mokymą Vienos universitete.

1977 m. 1-asis Europos specialiųjų kalbų simpoziumas Vienoje pasiūlė organizuoti terminologijos vasaros kursus. INFOTERM vasaros mokykla buvo organizuojama kasmet Vienoje nuo 1983 iki 1999 m., kol buvo pervadinta Terminologijos vasaros akademija ir ją ėmėsi organizuoti (IITF) Tarptautinis terminologijos tyrimų institutas. Terminologijos vasaros kursai toliau kasmet organizuojami, dažniausiai jie vyksta Kelno taikomųjų mokslų universitete (Stunžinas 2005: 178).

Daugelyje universitetų skaitomos paskaitos apie terminologijos vadybą, įvairius žinių vadybos aspektus. INFOTERM pataria universitetams ir kitoms mokymo įstaigoms įtraukti terminologijos kursą į informacijos ir dokumentacijos, bibliotekininkystės, taikomosios lingvistikos ir kalbos technologijų, vertimo, kompiuterijos, informatikos, ekonomikos ir kitų susijusių mokslų programas. Nuo 1998 m. mokomoji INFOTERM veikla palaipsniui buvo perduota INFOTERM nariams ir partneriams, INFOTERM tik prisideda ir teikia pagalbą, susijusią su strateginiais terminologijos dokumentacijos aspektais ir nacionaline terminologijos politika.

Pristatoma organizacija visada pabrėžia tarptautinių standartų reikalingumą, aktyviai dalyvauja ISO veikloje ir palaiko oficialius ryšius su keletu ISO technikos komitetų, pvz.:

- ISO/TC 37 “Terminology and other language resources” („Terminologija ir kiti kalbos ištekliai“);
- ISO/TC 46 “Information and documentation” („Informacija ir dokumentacija“);
- ISO/IEC JTC 1/SC1 “Terminology of Information Technology” („Informacinių technologijų terminija“);
- ISO/TC 154 “Graphical symbols” („Grafiniai simboliai“);
- ISO/TC 173/SC 2 “SC on Classification and terminology of the TC on Technical systems and aids for disabled or handicapped persons” (Technikos komiteto „Techninės sistemos ir priemonės negaliesiems“ pakomitetas „Klasifikacija ir terminologija“);
- ISO/TC 176/SC 1 “SC on Concepts and terminology of the TC on Quality management and quality assurance” (Technikos komiteto „Kokybės vadyba ir laidavimas“ pakomitetas „Sąvokos ir terminologija“).

Ypač aktyviai dirbama su ISO TK 37 „Terminologija ir kiti kalbos ištekliai“. INFOTERM direktorius dr. Christianas Galinskis daug metų buvo ir šio komiteto sekretorius. Nuo 1986 m. INFOTERM tvarko Austrijos standartų instituto terminologijos duomenų bazę, o remdamasis ta patirtimi organizavo neoficialų tarptautinės standartizuotos terminijos mainų tinklą.

Terminologijos politikos gairės

2005 m. UNESCO užsakymu INFOTERM parengė „Terminologijos politikos gaires“ (“Guidelines for terminology policies”), kurių tikslas suteikti metodologinę pagalbą formuluojant, diegiant ir vykdanč terminologijos politiką, kuri remtųsi kalbos planavimo politika. Šios gairės kurtos taip, kad būtų naudingos visoms šalims ir kalbinėms bendruomenėms pradedant nuo besivystančių šalių ir kalbinių bendruo-

menių, turinčių mažiau išplėtotą terminiją, iki išsivysčiusių šalių ir kalbinių bendruomenių, kurios turi gerai išplėtotą terminiją, įvairiapusę terminologinę veiklą bei veikiančią terminologinių produktų ir paslaugų rinką. Jos remiasi įvairaus ekonominio išsivystymo lygio šalių terminologijos planavimo ir terminologijos politikos patirtimi.

Pagrindinis dėmesys šiose gairėse skiriamas terminologijos planavimui, terminologijos vietai kalbos ir komunikacijos sistemoje, tad kalbos planavimo teorija, kalbos planavimo reikalingumas ir tikslai pristatomi tik trumpai. Kaip rašoma gairėse, šiandieninis kalbos planavimas – tai gerokai daugiau negu naujų žodžių ar terminų kūrimas arba rašybos reformos rengimas. Tai ekologiškas požiūris į kalbą kaip vieną svarbiausių visuomenės elementų, apimantis daugelį sociolingvistinių veiksmų. Jis apima įvairius metodus ir požiūrius, įskaitant terminologiją ir leksikografiją, terminologijos vadybą, vertimą ir vertimo vadybą, vis labiau tekstynais besiremiančius veiklos būdus (automatinis terminų atpažinimas, tekstynų analizė atpažįstant naują žodžius ir kt.) (GTP 2005: 5–6).

„Terminologijos politikos gairėse“ pabrėžiama terminologijos plėtros svarba nacionalinėmis kalbomis. Pratarmėje rašoma, jog nuolat didėjantis empirinių tyrimų kiekis rodo, kad yra svarbus ryšys tarp individo galimybės vartoti savo gimtąją kalbą visose kultūros, mokslo bei verslo srityse ir ta kalba kalbančios bendruomenės socialinės ekonominės gerovės. Žmonės, kurių gimtosios kalbos terminologija ir specialioji kalba nėra išplėtoti (ar išplėtoti nepakankamai) arba kurie gimtosios kalbos nevaržo ugdymo ir mokymo srityse, negauna informacijos gimtąja kalba ar ja nebendraudžia darbo vietose, neturi palankių sąlygų visapusiškai tobulėti (GTP 2005: V).

Daugeliu atvejų kalbos vartojimo tik folklore ir šeimos sferoje ribojamas reiškia, kad tokia kalba neatitinka jos taikymo profesinei komunikacijai reikalavimų. Taip pat kalba, kuri atsilieka plėtodama tam tikros srities terminiją, rizikuoja prarasti galimybę būti bendravimo apie tos srities dalykus ir objektus kalba. Tad yra būtinas nuolatinis visų kalbų terminologijos

planavimas ir konkretūs teisiniai, finansiniai bei administraciniai veiksmai jam palaikyti (GTP 2005: Vi).

„Terminologijos politikos gairėse“ *nacionalinė terminologijos politika* apibrėžiama kaip viešoji strategija, suformuluota politinių sprendimų lygmeniu, šalyje arba daugiau ar mažiau savarankiškoje kalbinėje bendruomenėje tam, kad plėtotų ir reguliuotų terminiją tam tikrais tikslais.

Kaip pabrėžiama dokumente, skirtingai nuo kalbos planavimo, kuris gali prasidėti jau kalbos vystymosi lygmenyje, kur dar gali nebūti rašytinės kalbos ar kalbos normų, terminologijos planavimas remiasi kalbos normų buvimu ir rašytinės kalbos gramatiniu bei ortografiniu pastovumu. Terminologijos planavimas tikslingai plėtoja kalbą, remdamasis tam tikros komunikacijos srities, kurioje daugeliu pasaulio kalbų kasdien sukuriami daugybė terminų, poreikiais. Terminologijos plėtra, viena vertus, yra natūralus, neišvengiamas reiškinys, kita vertus – tikslinga ir kryptinga veikla kaip kalbos plėtros dalis ir tuo pačiu kaip socialinių ekonominių pokyčių strategijos realizavimo priemonė (GTP 2005: 8).

Gairėse nagrinėjami terminų kūrimo metodai ir principai, deskriptyvinis ir preskriptyvinis terminologijos darbas, aptariamasis terminologijos valdymas, išsamiai pristatomas terminologijos politikos formulavimas ir diegimas, analizuojamas terminologijos infrastruktūros kūrimas, nacionalinių terminologijos įstaigų, privačių iniciatyvų vaidmuo. Pabaigoje pateiktas priedas – gairėse vartojamų terminų su apibrėžtimis sąrašas, literatūros ir tarptautinių standartų sąrašai.

„Terminologijos politikos gairės“ parengtos anglų kalba, jos yra išverstos dar į dešimt kalbų: afrikanso, esperanto, ispanų, italų, kinų, kroatų, lenkų, nyderlandų, persų ir prancūzų kalbas.

INFOTERM nariai

INFOTERM bendradarbiauja su tarptautinėmis, regioninėmis ir nacionalinėmis terminologijos organizacijomis ir joms atstovaujančiais

nariais. Šios organizacijos nariais yra arba terminologijos organizacijos ar institucijos, arba specializuotos organizacijos ar institucijos, kurios dirba terminologijos darbą ir yra pripažįstamos tos srities autoritetais. Nariai bendradarbiauja organizuojant pasaulinį terminologijos centrų tinklą. INFOTERM nariai yra valstybinės ir visuomeninės, tarpvyriausybės ir ne pelno organizacijos. Tarp didžiausių INFOTERM asocijuotųjų narių galima rasti net keletą standartizacijos institucijų, tai rodo INFOTERM dėmesį standartizacijai ir ypač terminijos standartizacijai.

Tarptautiniai nariai:

1. Association for Terminology and Knowledge Transfer (GTW) (Terminologijos ir žinijos sklaidos asociacija).
 2. European Association for Terminology (EAFTE) (Europos terminologijos asociacija).
 3. European Multimedia Forum (EMF) (Europos multimedijos forumas).
 4. International Association for Ontology and its Applications (IAOA) (Tarptautinė ontologijos ir jos taikymo asociacija).
 5. International Federation of Translators (FIT) (Tarptautinė vertėjų federacija).
 6. International Institute for Terminology Research (IITF) (Tarptautinis terminologijos tyrimų institutas).
 7. International Network for Terminology (TermNet) (Tarptautinis terminologijos tinklas).
 8. Kamusi Project International (KPI) (Tarptautinis Kamusi projektas).
 9. Terminology Coordination Unit of the European Parliament (TermCoord) (Europos Parlamento terminologijos koordinavimo skyrius).
 10. Universal Esperanto Association (UEA) (Tarptautinė esperanto asociacija).
- Nariai Afrikoje:
1. African Association for Lexicography (AFRILEX) (Afrikos leksikografijos asociacija).
 2. Institute of Kiswahili Studies, University of Dar es Salaam (IKS) (Kišahili studijų institutas).
 3. National Institute for Standardization and Industrial Property, Tunisia (INNORPI) (Nacionalinis standartizacijos ir pramonės institutas).
 4. Pan South African Language Board (PanSALB) (Pietų Afrikos kalbos taryba).
- Nariai Amerikoje:
1. Argentinian Terminology Group (TERMAR) (Argentinos terminologijos grupė).
 2. Terminology and Translation Research Group (GITT) (Terminologijos ir vertimų tyrimų grupė).
 3. Colombian network of Terminology (COLTERM) (Kolumbijos terminologijos tinklas).
 4. Translation Bureau (BtB), Public Works and Government Services Canada (PWGSC) (Vertimų biuras Kanadoje).
- Nariai Azijoje:
1. Academy of Persian Language and Literature (APLL) (Persų kalbos ir literatūros akademija).
 2. China National Committee for Terms in Sciences and Technologies (CNCTST) (Nacionalinis Kinijos mokslo ir technologijų terminų komitetas).
 3. China National Institute of Standardization (CNIS) (Nacionalinis Kinijos standartizacijos institutas).
 4. East Asia Forum on Terminology (EAF-Term) (Rytų Azijos terminologijos forumas).
 5. Iranian Research Institute for Scientific Information and Documentation (IRANDOC) (Irano mokslinės informacijos ir dokumentacijos tyrimų institutas).
 6. Korea Terminology Research Center for Language and Knowledge Engineering (KORTERM) (Pietų Korėjos kalbos ir žinių inžinerijos terminologijos tyrimų centras).
 7. Terminology Association of Hong Kong (TAHK) (Honkongo terminologijos asociacija).
- Nariai Europoje:
1. All-Russian Institute of Scientific and Technical Information (VINITI RAN) (Visos Rusijos mokslinės ir techninės informacijos institutas).

2. Árni Magnússon Institute for Icelandic Studies (Arni Magnusson Islandų kalbos studijų institutas).
 3. Basque Centre for Terminology and Lexicography (UZEL) (Baskų terminologijos ir leksikografijos centras).
 4. Basque Institute of Public Administration (IVAP) (Baskų viešojo administravimo institutas).
 5. Council for German-Language Terminology (RaDT) (Vokiečių kalbos terminologijos taryba).
 6. Croatian Standards Institute (HZN) (Kroatijos standartų institutas).
 7. German Association for Terminology (DTT) (Vokiečių terminologijos asociacija).
 8. German Terminology Information and Documentation Centre (Deuterm) (Vokiečių terminologijos informacijos ir dokumentacijos centras).
 9. Government Terminology Service, Prime Minister's Office, Finland (Vyriausybės terminologijos tarnyba).
 10. Hellenic Society for Terminology (ELETO) (Graikų terminologijos draugija).
 11. Hungarian Terminology Council (MaTT) (Vengrų terminologijos taryba).
 12. Institute for Museum Research (IfM) (Muziejų tyrimų institutas, Vokietija).
 13. Institute for Specialised Communication and Multilingualism of the European Academy of Bolzano (EURAC) Bolzano Europos akademijos specialiosios komunikacijos ir daugiakalbystės institutas).
 14. Institute of Croatian Language and Linguistics (IHJJ) (Kroatų kalbos ir kalbotyros institutas).
 15. Institute of Information and Library Science, Jagiellonian University (IINiB) (Informacijos ir bibliotekininkystės institutas).
 16. Institute of the Lithuanian Language (LKI) (Lietuvių kalbos institutas).
 17. Irish Terminology Committee (CT) (Airių terminologijos komitetas).
 18. Language Institute of the Austrian Armed Forces (SIB/LVAk) (Austrijos kariuomenės kalbos institutas).
 19. Language Council of Norway (Språkrådet) (Norvegijos kalbos taryba).
 20. Standards Norway (SN) (Norvegijos standartai).
 21. Technical Committee of Scientific and Technical Terminology Standardization, L'viv Polytechnic University (TC STTS) (Mokslinės ir techninės terminijos standartizavimo technikos komitetas, Lvovo politechnikos universitetas).
 22. Terminology Centre (TERMCAT) (Terminologijos centras, Katalonijos reg. Ispanija).
 23. The Russian Scientific and Technical Centre for Information on Standardization, Metrology and Conformity Assessment (STANDARTINFORM) (Rusijos mokslinis ir techninis informacijos, standartizacijos, metrologijos ir atitikties įvertinimo centras).
 24. The Swedish Centre for Terminology (TNC) (Švedijos terminologijos centras).
 25. UNESCO-Chair for Multilingual, Trans-cultural Communication in the Digital Age ((UNESCO/MTC) (UNESCO pirmininkavimas daugiakalbystei, tarpkultūriniam bendravimui skaitmeniniame amžiuje).
- INFOTERM generalinė asamblėja vyks ta kartą per metus kartu su ISO komitetų posėdžiais. Asocijuotųjų INFOTERM narių delegatai dalyvauja INFOTERM generalinėje asamblėjoje ir gali būti išrinkti INFOTERM vykdomosios tarybos nariais.
- Šiuo metu INFOTERM vykdomojoje taryboje yra šie nariai:
- Albina Auksoriūtė (LKI, Lietuva, prezidentė),
 Martin Benjamin (KPI),
 Lotfi Ben Said (INNORPI, Tunisas),
 Anna-Lena Bucher (TNC, Švedija),
 Jan Hoel (EAFT, Norvegija),
 Mélanie Maradan (UEA, Šveicarija),
 A Min Tjoa (TU Viena, Austrija),
 Qing Liu (Kinija).
- INFOTERM sekretoriatas dirba Vienoje, jam jau daugelį metų vadovauja direktorius dr. Ch. Galinskis. Tarptautinio terminologijos informacijos centro (INFOTERM) svetainės adresas www.INFOTERM.info

INFOTERM ir lietuvių terminologija

2003 m. Lietuvių kalbos institutas sudarė bendradarbiavimo sutartį su INFOTERM, pagal kurią abi institucijos susitarė skatinti bendradarbiavimą terminologijos srityje nacionaliniu, regioniniu ir tarptautiniu lygmeniu; reguliariai abipusiai informuoti apie savo veiklą; skatinti terminologijos mokymą; keistis leidiniais ir teikti abipusę pagalbą juos leidžiant; teikti abipusę pagalbą organizuojant susitikimus, konferencijas, kitus renginius bei bendrus renginius, kada tai reikalinga ar naudinga; reguliariai keistis požiūriais dėl galimybės komercializuoti tam tikrą informaciją per tinklus ar publikuoti forma; sujungti abiejų organizacijų internetinius puslapius abipusėmis nuorodomis (INFOTERM ir LKI sutartis 2003).

2005 m. LKI Terminologijos centro vadovė A. Aukšoriūtė buvo išrinkta Tarptautinio terminologijos informacijos centro Vykdomosios tarybos nare, o nuo 2009 m. – Tarptautinio terminologijos informacijos centro prezidentė.

LKI Terminologijos centras ne tik keičiasi terminologine informacija su INFOTERM, palaiko glaudžius ryšius su kitais INFOTERM nariais, bet kartu organizuoja tarptautines terminologijos konferencijas. Jau įvyko dvi tokios konferencijos (2011 ir 2013 m.). 2011 m. Terminologijos centras surengė terminologijos seminarą, kuriame paskaitas skaitė vienas žymiausių Europos terminologų prof. Heribertas Pichtas. Terminologijos centro darbuotojai yra kviečiami ir dalyvauja INFOTERM organizuojamuose konferencijose, seminaruose, terminologijos vasaros mokykloje. Lietuvių kalbos instituto leidžiamame „Terminologijos“ žurnale savo straipsnius spausdina INFOTERM darbuotojai ir partneriai.

Išvados

Tarptautinis terminologijos informacijos centras (INFOTERM) yra pagrindinė pasaulinė organizacija, jungianti ne tik viso pasaulio mokslo institucijas, bet ir dirbančias praktinį

terminologijos darbą institucijas. Šio centro per daugiau kaip 40 metų įgyta terminologijos darbo patirtis, jo teikiama pagalba ir konsultacijos terminologijos metodologijos ir vadybos, terminologijos centrų kūrimo ir vadybos, terminijos standartizacijos, terminologinių išteklių tvarkybos ir kitais klausimais yra ypač svarbi ir naudinga šalims ir kalboms, kurių terminija dar nėra pakankamai išplėtotą. INFOTERM dalyvavimas Europos institucijų projektuose, konferencijų, kongresų, seminarų, terminologijos vasaros mokyklos organizavimas daug prisideda prie viso pasaulio terminologų bendradarbiavimo, terminologijos teorijos, planavimo, vadybos ir mokymo metodų plėtros, informacinėje visuomenėje atsirandančių inovacijų ir kalbos technologijų taikymo terminologijoje.

„Terminologijos politikos gairėse“ pateikti pagrindiniai dalykai, kaip formuluoti, diegti ir vykdyti terminologijos politiką, tad šį dokumentą galima naudoti kaip pagrindą formuojant nacionalinę terminologijos politiką, jo svarbą rodo ir vertimai į dešimt kalbų.

Lietuvių kalbos instituto narystė tokio lygio pasaulinėje organizacijoje kaip INFOTERM duoda galimybę gauti visą informaciją apie naujausius terminologijos tyrimus, leidinius, renginius ir veiklą bei patiems įsijungti į pasaulinę terminologijos tinklą.

Literatūra

GTP 2005. *Guidelines for terminology policies: Formulating and implementing terminology policy in language communities* (CI-2005/WS/4). 2005. Info-term. Paris: UNESCO. ix, 39 p.

INFOTERM ir LKI sutartis 2003. Tarptautinio terminologijos informacijos centro (International Information Centre for Terminology) (INFOTERM) ir Lietuvių kalbos instituto (LKI) bendradarbiavimo sutartis, *Terminologija* 10: 180–185.

INFOTERM [interaktyvus] 2014a. International Information Centre for Terminology [žiūrėta 2014 m. rugsėjo 4 d.]. Prieiga per internetą: http://www.infoterm.info/about_us/

INFOTERM. 2014b. *30 years of INFOTERM* [interaktyvus]. International Information Centre for

Terminology [žiūrėta 2014 m. rugsėjo 4 d.]. Prieiga per internetą: http://www.infoterm.info/about_us/history_of_infoterm.php

Stunžinas, R. 2005. Tarptautinė terminologijos vasaros mokykla 2005. Terminologijos tvarkyba: teorija, praktika ir taikymas, *Terminologija* 12: 178–180.

INFOTERM – INFORMATION DISSEMINATING CENTRE FOR TERMINOLOGY

Albina AUKSORIŪTĖ

Institute of the Lithuanian Language, P. Vileišio 5, LT-10308, Vilnius, Lithuania

E-mail: albinaa@lki.lt

International Information Centre for Terminology (INFOTERM) was founded in 1971 by contract with the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) and the Austrian Standards Institute (ASI). In 1996, INFOTERM was reorganized and established as an independent non-profit organization. INFOTERM promotes and supports the cooperation of existing and the establishment of new terminology centres and networks with the general aim to improve domain communication, knowledge transfer and provision of content with view to facilitating the participation of all in the global multilingual knowledge society. The article presents not only a history of the foundation of INFOTERM, the tasks and activities of INFOTERM and its members, which are international, regional or national terminology institutions, organizations and networks, as well as specialized public or semi-public or other non-profit institutions engaged in terminological activities, but also analyses “Guidelines for terminology policies”, prepared by INFOTERM, and cooperation between INFOTERM and the Institute of the Lithuanian Language.

In conclusion, the experience and sharing expertise of INFOTERM regarding harmonized methods and guidelines for terminology management and policies, the management of terminology centres, terminology standardization, the use of terminological data, methods and tools in all applications etc are very important for all countries and language communities especially for countries and language communities with less mature terminologies. The Institute of the Lithuanian Language as a member of INFOTERM has a possibility to get information on terminology research and training, terminology publications, terminological events and activities all over the world.

Keywords: INFOTERM, terminology, guidelines for terminology policies, national terminology policy.